

AKKU

25 JAAR

Tegen alle verwachtingen in

~~1980-2005~~

~~2006~~

~~2007~~

2008

Inhoudsopgave

Voorwoord	7
De geboorte (tot 1985)	8
Het ontstaan van AKKU	9
Bezitters, actievoerders en anarchisten	16
De jonge jaren (tot 1994)	19
De donkere en barbaarse middeleeuwen van AKKU:	
Vrouwen binnen de studentenbond	20
In de ban van strategie en identiteit	30
De Koffie revolutie	38
AKKU begin jaren negentig: Een voetballer van NEC en een informant van de BVD	41
De puberteit (tot 2001)	46
AKKU versus ANS	47
Column - Agenda's trekken	51
UMP, het groene, pluizige hart van AKKU	54
AKKU in crisis	58
De studententijd (tot 2007)	62
De geboorte, dood & wederopstanding van de pindaman	63
AKKU en de medezeggenschap	65
Hier & Daar	75
Idealen mogen best gezellig zijn	77
AKKU in de laatste jaren	79
Dankwoord	86
Over de auteurs	87
Colofon	89
Referenties	90

AKKU begin jaren negentig: Een voetballer van NEC en een informant van de BVD

Door René Danen

Begin jaren negentig maakt AKKU een woelige periode door. In een tijd dat in Nederland de yup het straatbeeld bepaalt en in Moskou de eerste McDonald's geopend wordt, blijkt er op de "Katholieke Universiteit Nijmegen" volop ruimte te zijn voor studentenactivisme.

Het studiejaar 1990-1991 is het toneel voor een lange reeks acties en bezettingen die eindigen in openbare onderhandelingen met het College van Bestuur. Dat gaat niet vanzelf. Een scala aan mensen komt daarbij van pas. Van praeses tot premier, van een spits van NEC tot een informant van de BVD.

Het studiejaar begint met een vers aangetreden AKKU-bestuur met veel nieuwe jonge studenten. Ze gaan meteen actief aan de slag, waarbij handig gebruik gemaakt wordt van de ervaring van de oude rotten in het vak die nog rondhangen in het AKKU-kantoor. De oude garde heeft veel ervaring opgedaan in de kraakbeweging en de anti-apartheidsbeweging. Actiemethode uit die bewegingen (zoals bezettingen en blokkades) worden door de jonge bestuurders handig gecombineerd met lobbyactiviteiten. Voor beide middelen wordt brede steun gezocht en gevonden onder de Nijmeegse studentenpopulatie.

De spits en de premier

De actieperiode begint dan ook opvallend genoeg met een lobby bij niemand minder dan de toenmalige minister-president Ruud Lubbers. Hij is door het College van Bestuur gevraagd om het academisch jaar 1990 te openen. AKKU doet de toezegging aan het universiteitsbestuur dat ze de opening in de aula niet zullen verstoren als ze de kans krijgen een petitie aan te bieden. Als de toenmalige AKKU-woordvoerder, bied ik Lubbers een alternatief studiefinancieringsplan aan. Het is een simpel plan: geen leningen meer, maar studiefinanciering terugbetalen door een procentje extra belasting te heffen aan afgestudeerde academici. Daarmee betalen de rijken automatisch meer dan de mensen met lage inkomens. We gaan met de AKKU-bestuurders ook nog de boer op naar Den Haag om bij Kamerleden te lobbyen voor het plan. Helaas is de minister van Onderwijs van dat moment, Jo Ritzen, met hele andere dingen bezig. Hij wil juist fors bezuinigen op de studiefinanciering en de studierechten inperken. Reden voor AKKU om de acties op te voeren. Nog geen maand later, in oktober 1990, zijn op de universiteit 3200 handtekeningen opgehaald onder studenten. Om publiciteit voor de zaak te krijgen wordt NEC-topspeler Carlos Aalbers uitgenodigd in het Erasmusgebouw

AKKU 25 jaar: tegen alle verwachtingen in

om de handtekeningen in ontvangst te nemen van AKKU-bestuurder Pieter Hulst. De voetballer, die zelf ook nog studeert, wil daar graag aan meewerken.

Bezitters onderhandelen

En passant levert de handtekeningenactie onder studenten ook nog veertig nieuwe leden op voor AKKU. Mooi meegenomen bij de voorbereiding van de acties die volgen. Want twee weken later lopen enkele tientallen studenten de Aula aan de Comeniuslaan binnen en roepen: "Bezet!" De pedel van de aula deelt nog een tik uit aan de student die voorop loopt, maar het is te laat. Het gebouw is bezet en pers en studenten stromen toe. Aan het eind van de middag besluiten de 200 studenten die naar het gebouw zijn gekomen, om de bezetting voor die dag op te heffen, maar wel met de belofte een week later elders terug te komen. En ze houden woord. Eind oktober wordt het Collegezalencomplex plat gelegd. De studenten zijn van plan in het gebouw te blijven tot aan een landelijke demonstratie in Den Haag op 8 november van dat jaar. Maar twee dagen later verschijnt in de vroege ochtend de ME aan de deur en worden alle bezetters vreedzaam het pand uitgedragen door oom agent. Veel nut heeft het politieoptreden niet, want een paar uur later bezetten de

actievoerders het complex opnieuw. Het gerucht gaat dat de Nijmeegse politie weigert opnieuw op te komen dagen voor een kat en muis spel. En dus zit het College van Bestuur met een probleem.

Helaas is minister van Onderwijs Jo Ritzen met hele andere dingen bezig.

Nu een nieuwe ontruiming niet mogelijk is, lijkt er voor het college niets anders op te zitten dan in te gaan op de eis van de bezetters om te onderhandelen. Na ruim een week geeft het college toe en verlaten de bezetters de collegezalen. Ze trekken in optocht naar een collegezaal op het neutrale terrein van het Radboud ziekenhuis. Daar nemen driehonderd studenten plaats in de collegebankjes terwijl voorin de collegezaal een groene onderhandelingstafel wordt neergezet. Aan de ene kant nemen twee leden van

het College van Bestuur plaats, aan de andere kant nemen we met de delegatie van het actiecomité van de AKKU plaats. We eisen dat in Nijmegen de universiteitsraad en daarmee het studentenmedebeslissingsrecht niet afgeschaft wordt. De driehonderd studenten kunnen in deze openbare onderhandelingen met eigen ogen zien hoe het College de actievoerende studenten op dit punt tegemoet komt. Maar op het belangrijkste andere punt geeft het College, onder aanvoering van CDA-er Van Lieshout, niet thuis. Ze weigeren het hoofdlijnenakkoord dat ze met de minister gesloten hadden te laten vallen. De college-leden worden verzocht even buiten te wachten terwijl de volle collegezaal het onderhandelingsresultaat bespreekt dat ze net hebben gehoord. Na een stemming wordt besloten de onderhandelingen te stoppen en verder te gaan met acties. De AKKU-woordvoerder meldt aan het college en de pers: "U hoort nog van ons". Ook dat blijkt een juiste voorspellende waarde te hebben, want nog dezelfde avond wordt het Erasmusgebouw bezet. Deze keer is de bezetting van korte duur, omdat de Nijmeegse politie nu wel wil komen in de vroege ochtend om nogmaals te ontruimen. Dat komt de studenten eigenlijk wel goed van pas, want de volgende dag is de grote landelijke demonstratie in Den Haag. Studenten hebben in die tijd nog geen OV-kaart, dus het transport gaat per bus. De Erasmuslaan wordt grotendeels gevuld met de 14 bussen die achter elkaar opstellen om de 750 studenten te vervoeren naar de hofstad. Op het Binnenhof aangekomen blijkt de Nijmeegse delegatie veruit de grootste uit het land te zijn. Andere steden vragen zich af: "Hoe doen ze dat toch in Nijmegen?". Dat willen we bij AKKU graag uitleggen, maar dan wel in de praktijk. Vanuit Nijmegen vertrekken in de maanden daarna delegaties naar andere studentensteden waaronder Wageningen om daar studenten bij te staan bij bezettingen van universiteitsgebouwen.

De geheim agent

Ook de HBO-collega's kunnen wel wat hulp en ervaring gebruiken bij hun acties. Daarbij doet zich rond januari 1991 een opmerkelijk voorval voor. Aan de vooravond van een bezetting van het gebouw van de HBO-raad in Den Haag komt er een merkwaardig telefoontje binnen op het AKKU-kantoor. Als altijd zijn er in de avonduren mensen aanwezig. Een van de bestuursleden neemt de telefoon aan. Aan de andere kant meldt een anonieme stem dat de bezettingsactie van de volgende ochtend is uitgelekt. De autoriteiten zouden op de hoogte zijn. Dat was merkwaardig. De actie was in het grootste geheim voorbereid. De meeste studenten die mee wilden doen zouden pas de volgende ochtend horen wat de exacte locatie van de actie zou zijn. Nu bleek toch iemand van buiten er van te weten. Na koortsachtig overleg besloot de actieleiding om toch door te gaan met de actie. We hadden het recht om actie te voeren en wilden ons niet door vage telefoontjes daarvan af laten houden. Bij aankomst in het gebouw in Den Haag bleek dat er "extra bewaking" aanwezig was. Brede mannen met snorren in burgerkleding stonden op strategische plaatsen in het gebouw opgesteld. Ze wisten echter niet dat wij beschikten over de toegangscode van de gesloten deuren. Daardoor kon de bezetting toch doorgaan, waarmee vertegenwoordigers van de HBO-bonden een gesprek af konden dwingen met de leiding van de HBO-raad.

Enkele weken later onthult hoofdredacteur Maurits Schouten in het studentenblad ANS waar het lek zat: bij de BVD! De toenmalige Binnenlandse Veiligheidsdienst (de voorloper van de AIVD) had kennelijk menskracht over om zich bezig te houden met de onschuldige geweldloze studentenacties. Een Nijmeegse student bekende in de ANS dat hij zich via de Nijmeegse

politie had aangemeld als burgerinfiltrant voor de BVD. Hij was op het idee gekomen nadat hij het boek "De tragedie van een geheime dienst" had gelezen. Dit boek uit 1990, dat naar verluidt geschreven zou zijn door de in 2005 vermoorde Louis Sévèke, beschreef in detail hoe de zeven Nijmeegse agenten van de geheime dienst te werk gingen bij het bespioneren van ondermeer vredesactivisten en de kraakbeweging. Ook werd in het boek al melding gemaakt van infiltratiepogingen onder studenten. Maar ook na het verschijnen van dit onthullende boek was de geheime dienst hiermee kennelijk doorgegaan. De Haagse BVD-agent Kees Boskamp had de betreffende student die in ANS bekende, gevraagd om als burgerinfiltrant lid te worden van de AKKU. De student had vervolgens van de bezettingsactie van de HBO-raad gehoord en deze verraden aan de BVD. Hij had er wel direct een slecht gevoel bij en had daarom de AKKU gebeld om de bond te waarschuwen. In ANS betuigde hij spijt en biechtte zijn daden op. Daardoor werd publiekelijk bekend dat de BVD snuffelde in het leven van Nijmeegse studenten zonder dat daar enige aanleiding voor was. De studentenacties in die tijd vonden plaats in alle openheid met de pers erbij en verliepen altijd volstrekt geweldloos. Maar kennelijk vond ons aller overheid toch dat ze staatsgevaarlijk waren.

De politieke praeses

Ondertussen gaan de acties op de Nijmeegse universiteit gewoon door. Een opvallende mix van directe actie en verbreding vindt dan gelijktijdig plaats. Aan de ene kant zijn er vrijwel wekelijks kleine prikacties zoals spandoekacties, korte bezettingen en een blokkade van het bestuursgebouw. Gelijktijdig zet het AKKUbestuur zich actief in om alle studentenorganisaties op de universiteit achter een oproep te krijgen voor een nieuwe landelijke demonstratie in februari 1992. Dit leidt tot een unieke samenwerking tussen 42 Nijmeegse studentenverenigingen. Sport-, gezelligheids- en faculteitsverenigingen sluiten zich aan bij het protest van AKKU. Carolus Magnus-praeses Stephan Schrover is zelfs bereid om namens de 42 clubs de petitie aan te bieden aan het College van Bestuur. Hij verlangt niet minder dan "het onaanvaardbaar" te horen van de Nijmeegse bestuurders over de plannen van PvdA-minister Ritzen. Later zou blijken dat dit de start was van zijn politieke engagement. De praeses van het chique Carolus werd enkele jaren later lijstduwer van notabene een voormalige aktieleider van AKKU. Toen ik in 1994 na afloop van mijn LSVb-voorzitterschap voor De Nijmeegse Groenen de gemeenteraad in ging sloot Schrover de kieslijst, waar ook veel andere studenten op stonden. Nog veel later zou Schrover doorstromen naar het CDA waar hij heden ten dagen, in 2007, persvoorlichter van premier Jan-Peter Balkenende is. Enig opportunisme was de Carolusvoorman ook in zijn studententijd al niet vreemd. Hij kwam graag in de nachtelijke uren op het AKKU-kantoor over de vloer. Niet direct om nieuwe acties voor te bereiden, maar omdat die linkse activisten altijd wel wat wiet op voorraad hadden... Samen blowen schept kennelijk ook voor christen-democraten een band.

Over de auteurs

Erik de Bakker

Erik de Bakker was bestuurslid van AKKU in de periode 1985-1987. Hij promoveerde in 2001 op een rechtssociologisch proefschrift en is momenteel werkzaam op het LEI (Landbouw-Economisch Instituut) te Den Haag waar hij zich als socioloog en filosoof bezighoudt met beleidsvragen rond landbouw en voedsel.

János Betkó

János Betkó studeert bij het uitkomen van dit boekje hopelijk geen geschiedenis meer in Nijmegen (hij is dan afgestudeerd). Hij is in 2002 actief geworden bij AKKU en heeft meegeholpen aan het opzetten en uitvoeren van een aantal landelijke acties. In 2005-2006 was János voorzitter van AKKU en momenteel is hij secretaris bij de LSVb.

John Blake

John Blake was AKKU bestuurslid voor huisvesting van 1998-2000, tevens secretaris in het tweede jaar, en is daarna nog enige jaren actief geweest in verschillende hoedanigheden bij de LSVb. Als kookgek wordt hij nog steeds af en toe achter het fornuis gesignaleerd bij grotere activiteiten. In de minder vrije uren is John systeemauditor bij een van die nare grote multinational bedrijven.

David Bijl

David Bijl zat als HBO-coördinator en hoofdredacteur van de AKKUnieuws in het AKKU bestuur 2006-2007. Daarnaast was hij lid van de ZoekCommissie in 2005, SollicitatieCommissie in 2007 en Financiële Onafhankelijkheidscommissie in 2007. Momenteel studeert David Culturele Antropologie en Ontwikkelingsstudies in Nijmegen en is hij lid van de Studentenraad van de Faculteit Sociale Wetenschappen.

Marsha Buuron

Marsha Buuron was voorzitter van AKKU in het jaar 2003-2004. In 2004 en 2005 was zij als LSVb-medewerker werkzaam in het opzetten en ondersteunen van lokale studentenvakbonden. Tussen 2002 en heden is zij betrokken geweest bij Platform 12November en de bezetting van het Maagdenhuis, het installeren en trainen van een drietal AKKUBesturen en het krijgen van een kind of twee.

René Danen

René Danen zat in het studiejaar 1990-1991 in het AKKU-bestuur. Hij was daarnaast lid van de redactie van AKKUZUUR en woordvoerder van het aktiekomitee. Het jaar daarna was hij voorzitter van de LSVb. Na een periode als raadslid in Nijmegen en Amsterdam is hij momenteel de projectleider van het Nederlands Sociaal Forum.

Frank Donkers

Frank Donkers was penningmeester van de LSVb in het jaar 2000-2001. Van 2001 tot en met 2003 was hij bestuurslid van Stichting SOM. Van 2002 tot 2006 was hij lid van de kascommissie van de LSVb. Van 2002 t/m 2003 was hij lid van de kascommissie van ESIB, de Europese koepel van studentenvakbonde. Voor 2000 studeerde Frank logistiek management en geschiedenis. Momenteel werkt hij bij de financiële administratie van Pierre Boels BV.

Johan Frijns

Johan Frijns was AKKU voorzitter in 1988-1989 ten tijde van de tweede grote Erasmusbezetting en het verzet tegen WSF18. Tegenwoordig coördineert hij een internationaal netwerk van NGO's genaamd BankTrack.

Kristel Lageweg

Kristel Lageweg was secretaris van AKKU in het jaar 2006-2007, tevens was zij in dit jaar coördinator van het Universitair Milieu Platform (UMP).

Mies Mikx

Mies Mikx is tijdens haar studie Geschiedenis in 2004-2005 hoofdredacteur van het studentenblad ANS geweest. Op het redactiekantoor kwam ze in aanraking met AKKU en ze werd lid van deze sympathieke studentenvakbond.

Sanne Nauts

Sanne Nauts was in 2004-2005 algemeen bestuurslid en UMP-co en kreeg van haar medebestuurleden Daan Speth, Wenneke Meerstadt, Marjan Snijer en Mark Wossink een tuinbroek vanwege haar overdaad aan feministisch geleuter. In 2005-2006 zat ze voor AKKUraad in de Universitaire Studentenraad en tegenwoordig is ze beleidsmedewerker onderwijskwaliteit bij de LSVb.

Marcel Spruit

Marcel Spruit was voorzitter van AKKU in het jaar 2001-2002. In 2005 was hij lid van de Kascommissie van AKKU en in 2007 lid van de Financiële Onafhankelijkheidscommissie. In 2004-2005 was hij penningmeester van de Landelijke Studentenvakbond. In 2006 en 2007 was hij lid van de Kascommissie van de LSVb, en actief als trainer voor de LSVb. Onderwijl studeerde hij Sociale Geografie.

Lisa Westerveld

Lisa Westerveld was bestuurslid van AKKU in het jaar 2002-2003 en is jarenlang actief geweest binnen AKKU en de LSVb. Ze heeft onder andere meegeholpen met een aantal landelijke acties, was actief binnen AKKUnieuws en zat in verschillende werkgroepen. Zij was in 2003-2004 voorzitter en in 2004-2005 studentlid van de Universitaire Studentenraad namens AKKUraad. Momenteel is Lisa voorzitter van de LSVb.

Studentenvakbond AKKU komt op voor de belangen van studerend Nijmegen. AKKU is in 1981 statutair opgericht en houdt zich bezig met onderwijs en studenten in de breedste zin van het woord. Daarnaast heeft AKKU zich in het verleden ook bemoeid met onderwerpen die niet direct linken aan onderwijs, zoals marxisme, kernwapens, de derde wereld, kraken, de vredesbeweging en feminisme.

Op het moment van schrijven heeft AKKU een juridisch steunpunt, waar studenten terecht kunnen met vragen en klachten, een blad dat maandelijks verspreid wordt op de campus, de AKKUnieuws en diverse andere werkgroepen. Bovendien heeft AKKU een fractie in de Universitaire Studentenraad. AKKU is aangesloten bij de Landelijke Studenten Vakbond (LSVb).